

POŻARY PODDASZY, STRYCHÓW I STROPODACHÓW

Na obszarach wiejskich, obok dominujących pożarów w lasach i zabudowaniach inwentarskich, niemalą część stanowią pożary budynków mieszkalnych. Wśród tych ostatnich wyróżnić można różne sytuacje. Płoną np. wnętrza domów, piwnice, a także poddasza, strychy i stropodachy.

Rozpoznanie pożaru poddasza i strychu

Poddasze, z uwagi na lokalizację i nagromadzone nierzadko duże ilości materiałów palnych, stanowić może trudny obszar działań ratowniczych. Trudności wystąpią szczególnie w budynkach starych, w których znajduje się dużo palnych elementów konstrukcyjnych, gdzie spotkamy palną więźbę dachową, drewniane stropy, palne ściany działowe i przepierzenia. Elementy te grożą szybkim rozwojem pożaru, a także w miarę szybkim wyjściem ognia na zewnątrz. Słaba i palna konstrukcja może w krótkim czasie doprowadzić do zawalenia się dachu i w konsekwencji zawalenia się lekkich z natury stropów. Z podobną sytuacją spotkamy się podczas pożaru strychu. Wprawdzie na strychu wystąpi mniej palnych elementów konstrukcyjnych, ale nierzadko spotkamy tam skład starych przedmiotów i sprzętów, które będą zwiększać zagrożenie, ograniczać widoczność i możliwość dojścia do źródła ognia. Charakterystycznym zjawiskiem tak na poddaszach, jak i strychach będzie silne i trudne do usunięcia zadymienie. Dym wypełniać będzie całą przestrzeń i wchodzić wszelkimi szczelinami i otworami do niższych pomieszczeń. Największe zadymienie wystąpi podczas pożaru stropu strychowego. Pocięszający jest jednak fakt, że podczas palenia się stropu pożar rozwija się stosunkowo wolno. Znacznie szybszy rozwój zachodzi, gdy płoną elementy więźby dachowej. Wówczas ogień przemieszcza się w szybkim tempie od okapu w stronę kalenicy i najszybciej przesuwają się wzdłuż kalenicy. Z najtrudniejszą sytuacją spotkamy się, gdy ogień obejmie strop i konstrukcje dachowe łącznie. Dotarcie na poddasze lub strych może być utrudnione, a tym samym przeprowadzenie rozpoznania nie będzie łatwe. Jeśli sytuacja pozwala, możemy w tym celu wykorzystać klatkę schodową lub drabiny umożliwiające wejście na strych. Przy bardziej rozwiniętych pożarach wykorzystujemy drabiny pożarnicze i rozpoznajemy sytuację poprzez otwory zewnętrzne. Prowadząc rozpoznanie należy starać się zlokalizować pomieszczenie na poddaszu lub część strychu, w którym rozwija się pożar. Należy także określić kierunki przemieszczania się ognia, rodzaj konstrukcji budowlanej, a także położenie otworów w stosunku do miejsca pożaru. W drugiej kolejności określamy zagrożenie dla niższych kondygnacji dachu.

Sposoby gaszenia

Przystępując do gaszenia poddaszy i strychów należy wykorzystywać drogi, które wcześniej służyły do prowadzenia rozpoznania, a zatem schody i drabiny. Skutecznymi środkami gaśniczymi będą woda lub piana gaśnicza. Do podawania wody wykorzystywać należy linie węzowe zakończone prądownicami zamykanymi. Chodzi o możliwość skutecznego dotarcia do źródeł ognia i przerwania w dowolnym momencie podawania środka gaśniczego. Pamiętać należy, że delikatne, nadpalone stropy mogą ulec zawaleniu pod wpływem ciężaru zbyt dużej ilości wody. Nadmierna ilość wody, przenikająca przez strop, wyrządzi również niepotrzebne straty wtórne. Działający na strychu lub poddaszu prądownik powinien mieć nie tylko możliwość

zatrzymania strumienia środka gaśniczego, ale również stosowania różnych rodzajów prądów. Prąd zwarty powinien być wykorzystywany do zbijania płomieni, zaś prądy rozproszone do schładzania powierzchni objętych pożarem oraz wypychania z zagrożonych przestrzeni dymu. Wykorzystywanie prądów piany wskazane jest przy pożarze stropu strychowego. Nałożenie warstwy piany znacznie szybciej zahamuje rozwój pożaru, a ponadto wywoła mniejsze straty wtórne. Należy pamiętać jednocześnie, że najlepsze walory gaśnicze uzyskamy wykorzystując pianę ciężką przy gaszeniu pochyłych, zewnętrznych powierzchni dachu i konstrukcji pionowych. Pianą ciężką można gasić ze sporych odległości, ponadto piana ta charakteryzująca się przyczepnością - będzie utrzymywać się nawet na powierzchniach pionowych. Ważną czynnością podczas działań gaśniczych jest odpowiednie oddymienie zagrożonych przestrzeni. W tym celu należy otworzyć okna dachowe i świetliki, a nawet przy użyciu sprzętu burzącego wykonać otwory w dachu. Otwory umożliwią usunięcie dymu, a ponadto pozwolą na szybsze obniżenie temperatury. Efektem będzie także odślonięcie ognisk pożaru. Wykonywanie otworów trzeba powiązać z utworzeniem stanowiska gaśniczego na dachu.

Działający prądem gaśniczym na dachu ratownik będzie mógł przeciwdziałać rozwijaniu się pożaru poprzez otwory na zewnątrz. Wykonywanie otworów musi być także poprzedzone przygotowaniem odpowiednich sit i środków wewnątrz obiektu. Chodzi o to, aby rozwijający się pożar na skutek dopływu świeżego powietrza, mógł być zatrzymywany i likwidowany. Gasząc pożary strychów i poddaszy należy kierować się jeszcze jedną istotną zasadą. Nie wolno mianowicie bez wcześniejszego rozpoznania sytuacji kierować prądów wody z zewnątrz przez okna, otwory i świetliki do wnętrza budynku. W przypadku takiego działania nie osiągniemy dobrego efektu gaśniczego, a wyrządzą dodatkowe, niepotrzebne straty. W wyniku nie przemyślanego, mało skutecznego działania możemy wtłoczyć dym i płomień do niższych warstw budynku, rozproszyć masy gorącego powietrza i przeszkodzić strażakom działającym wewnątrz obiektu.

Gaszenie pożarów stropodachów

Nieco odmienną sytuację stwarzają pożary stropodachów. Stropodachy występują w budynkach nie mających strychów, głównie o większej powierzchni i kubaturze, tam gdzie dach jednocześnie spełnia funkcję stropu. Na wsi tego typu rozwiązania spotykamy najczęściej w magazynach, garażach, obiektach usługowych i handlowych. W wielu przypadkach stropodachy wykonywane są z materiałów palnych lub trudno zapalnych i osadzone na konstrukcji nośnej - bardzo często na szkieletie stalowym lub żelbetonowym. Tego typu pokrycia budynków są zazwyczaj lekkie, mało wytrzymałe na działania pożaru. W wyniku działania ognia i wysokiej temperatury dosyć szybko przepalają się, ulegają zawaleniu i wydzielają duże ilości gęstego, czarnego dymu. Przeprowadzenie rozpoznania pożarowego może być utrudnione nie tylko na skutek dużych ilości dymu, ale także ze względu na opadające elementy konstrukcji i ociekającą smołę. Podczas prowadzenia rozpoznania powinniśmy mimo wszystko ustalić:

- Jaki jest rodzaj konstrukcji?

- Czy wewnątrz konstrukcji występują przestrzenie powietrzne?

- Z jakich warstw materiałów wykonany został stropodach i jak poszczególne warstwy zachowują się w atmosferze pożaru?

Ponadto należy ustalić:

- Czy usytuowanie stropodachu umożliwia wprowadzenie stanowisk gaśniczych od dołu?

- Jakie są możliwości wykorzystania przegród przeciwpożarowych, stałych drabin i suchych pionów?

- Gdzie znajduje się źródło pożaru i w jakich kierunkach postępuje jego rozwój?

Prowadząc rozpoznanie należy pamiętać, że stropodach w każdej chwili może grozić zawaleniem. Wykonując zatem czynności rozpoznawcze na dachu należy, wykorzystując konstrukcję nośną, układać na jego powierzchni drabiny, które powinny spełniać rolę pomostów i chronić strażaka przed wypadnięciem do środka budynku.

Działania ratownicze rozpoczynamy od chłodzenia konstrukcji nośnej, zwłaszcza wiązań, belek i słupów stalowych, a następnie przystępujemy do gaszenia podszycia stropodachu. Ponieważ proces palenia nierzadko zachodzi w środkowych warstwach poszycia, może zachodzić konieczność wykonywania otworów w konstrukcji, by środek gaśniczy mógł dotrzeć do ognisk pożaru. Niezbędne może się także okazać zerwanie podbicia dachowego, które również może uniemożliwiać lub utrudniać wprowadzenie środka gaśniczego. Zerwanie podbicia jest niekiedy niezbędne do skutecznego oddymiania płonących powierzchni. Otwory w stropodachu powinny być wykonane na granicy rozprzestrzeniania się ognia. Do ich wykonania używamy ciężkiego sprzętu burzącego. Skutecznymi środkami gaśniczymi jest woda i piana gaśnicza. Stanowiska gaśnicze muszą umożliwiać manewrowanie, prądownicy zaś powinni mieć do dyspozycji prądownice zamykane wytwarzające prądy wody tak zwarte jak i rozproszone.